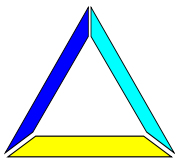
Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультацій в Україні

Німецька Консультативна Група при Уряді України

Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ, Тел. (+38044) 278-6342, 278-6360, Факс 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua, http://www.ier.kiev.ua

V16

Кредитні спілки в Україні: першочерговим пріоритетом повинна стати стабільність, а не зростання

Резюме

Кредитні спілки в Україні швидко розвиваються. З червня 2005 р. по червень 2006 р. обсяг виданих кредитними спілками позик більш ніж подвоївся. Капітал кредитних спілок становить 3,3% від сукупного капіталу кредитних спілок і банків. Але кредитні спілки не позбулись глибоких структурних проблем. Зокрема платоспроможність ряду кредитних спілок здається досить сумнівною, що у свою чергу створює небезпеку неповернення залучених ними депозитів. Крім того, кредитні спілки переважно надають короткострокові споживчі позички для купівлі товарів тривалого вжитку в містах. На сьогодні вони не відіграють значної ролі у розвитку малого бізнесу й сільської місцевості, що є характерним для більшості країн. Отже, нещодавнє зростання не обов'язково є позитивною тенденцією. Насправді, це зростання могло збільшити масштаб поточних структурних проблем.

Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг (ДФП) та уряд висловили ряд пропозицій щодо реформування сектора, які спрямовані на досягнення двох цілей: стабільність і зростання. Оскільки ці цілі принаймні частково суперечать одна одній, ми стверджуємо, що необхідно обрати одну з них як першочергову. Більш того, ми рекомендуємо надати стабільності абсолютний пріоритет. Отже, необхідно здійснювати заходи для досягнення цілей у певному порядку. Доки не будо досягнуто стабільності, не потрібно починати запроваджувати заходи, спрямовані на прискорення зростання. Таким чином, спочатку повинна бути лише "мета стабільності", і лише згодом потрібно ставити за мету "зростання". Відповідно до цієї точки зору ми підтримуємо всі заходи, запропоновані урядом і ДФП, що сприятимуть стабільності кредитних спілок. Але заходи, спрямовані на сприяння зростанню повинні здійснюватись пізніше.

Крім того, ми пропонуємо створити установу, що об'єднає функції з внутрішнього нагляду за кредитними спілками і з управління фондом страхування депозитів. Поєднання цих двох функцій створить правильні стимули для надійного саморегулювання й, у такий спосіб, запровадить ключовий принцип кредитної кооперації в секторі українських кредитних спілок.

Зміст

1. Вступ

2. Поточна ситуація

   2.1 Загальний огляд

   2.2 Структурні проблеми

3. Черговість заходів: стабільність проти зростання

4.Урядові плани щодо структурної реформи: опис і оцінка

   4.1 Заходи для стабільності

   4.2 Заходи для зростання

5. Висновки та рекомендації щодо регуляторної політики

1. Вступ

Думки окремих політиків, регуляторів та аналітиків щодо ролі, яку кредитні спілки[1] й кредитна кооперація повинні відігравати у фінансовій системі України, значно відрізняються. У багатьох випадках, та чи інша позиція ґрунтується більше на ідеології, ніж на серйозному аналізі. З одного боку, існує група переконаних прихильників принципів кредитної кооперації та її потенціалу для України. Вони міркують таким чином: певні групи, насамперед малі й середні підприємства та сільське населення, усе ще не мають належного доступу до банківських послуг. Кредитні спілки й кредитна кооперація допомогли у вирішенні таких проблем у західних країнах у минулому; також в деяких країнах з перехідною економікою кредитні спілки навіть зараз відіграють головну роль у поліпшенні доступу до банківських послуг. Отже, не існує жодної причини, чому б кредитні спілки не повинні відігравати головну роль у фінансовій системі України. Отже, розвиток кредитних спілок повинен підтримуватись проведенням відповідної політикою та і сприятливим режимом нагляду. Чим швидше кредитні спілки зростають в Україні, тим краще.

З іншого боку, існує група радикальних супротивників кредитних спілок. Вони погоджуються, що доступ до банківських послуг для окремих підприємств і населення є справді обмеженим. Але вони стверджують, що кредитні спілки не зможуть допомогти у вирішенні цієї проблеми, що частково пояснюється поганим сприйняттям кооперативів в Україні внаслідок негативного досвіду, набутого за радянських часів. Крім того і що є важливішим, вони зазначають, що існують більш прогресивні та сучасні інструменти для поліпшення доступу до банківських послуг, а саме мікрокредитування. Коротше кажучи, вони розглядають кредитну кооперацію як справу минулого, а не майбутнього. Отже, українські політики і регулятори не повинні гаяти свій цінний час на роботу із кредитними спілками та їх регулювання.

Хоча ми погоджуємося з деякими із тверджень прихильників та противників кредитних спілок, ми не можемо підтримати їх рекомендації щодо економічної політики. Україна справді вже має значний сектор кредитних спілок, який швидко зростає. Цей сектор стикається із серйозними проблемами, які включають безпеку депозитів домогосподарств. Таким чином, урядовці і органи нагляду повинні розглядати цей сектор серйозно, подобається це їм чи ні. Однак залишається дуже сумнівним, що рішення якнайактивніше сприяти зростанню кредитних спілок є найкращим. Також слід брати до уваги проблеми стабільності. Відповідно, необхідно вирішити проблему пріоритетності цілей та порядку запровадження тих чи інших заходів.

У частині 2 ми описуємо поточну ситуацію й визначаємо головні структурні проблеми, що стоять перед кредитними спілками. У частині 3 ми обговорюємо проблему черговості заходів для реформування кредитних спілок. У частині 4 представлено оцінку та опис планів уряду щодо реформ, а в частині 5 подано рекомендації щодо реформування кредитних спілок.

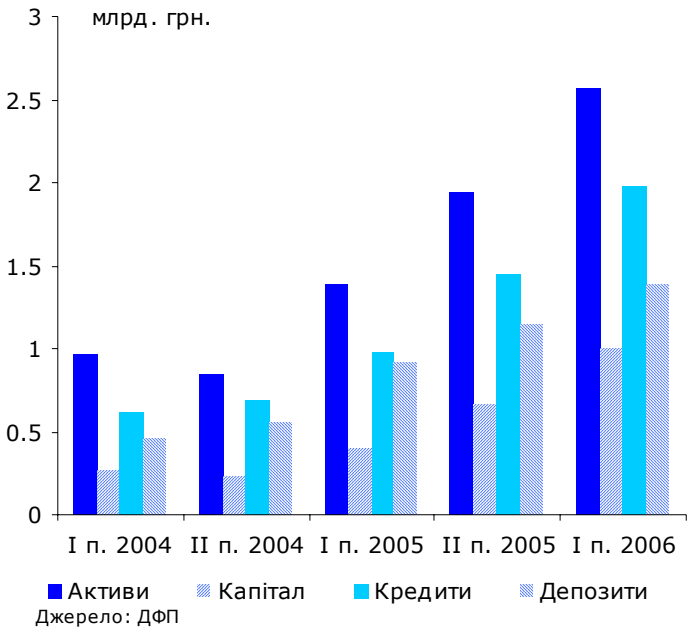
2. Поточна ситуація

2.1 Загальний огляд

Українські кредитні спілки (КС) є досить малим, але швидко зростаючим сектором української фінансової системи. В червні 2006 р. існувало 747 кредитних спілок. Їх об'єднані активи становили 2,6 млрд. грн., що на 85% більше ніж рік тому. Як можна бачити на поданому нижче графіку, інші показники, такі як капітал, обсяг кредитів та депозитів останнім часом також стрімко зростали. На червень 2006 р., КС видав кредити 563 900 позичальникам, залишок по яких становив 2,0 млрд. грн. КС також залучили 1,1 млрд. грн. депозитів від 90 600 вкладників. Відношення капіталу до активів з червня 2005 р. до червня 2006 р. покращилося з 29% до 39%.

[1] Світова рада кредитних спілок (WOCCU) визначає кредитні спілки так: "Кредитна спілка – це кооперативна фінансова організація, що належить своїм членам і функціонує для своїх членів, у відповідності до демократичних принципів, з метою заохочення заощаджень і використовує накопичені кошти, щоб давати позички своїм членам та надавати їм інші фінансові послуги з метою покращення їх економічного та соціального становища".

Показники діяльності кредитних спілок

Джерело: ДФП

Незважаючи на нещодавній швидкий ріст банківської сфери в Україні, КС змогли збільшити свою частку у секторі, який об'єднує кредитні спілки та комерційні банки. Із червня 2005 р. до червня 2006 р., частка КС в капіталі збільшилася від 1,9% до 3,3%. Протягом цього ж періоду, частка кредитів зросла від 0,9% до 1,1%, у той час як частка депозитів залишалась незмінною близько 0,9%.

КС надають свої послуги переважно домогосподарствам, на яких припадає близько 80% виданих КС позичок. У цьому сегменті ринку КС відіграють важливішу роль. На червень 2006 р. частка КС у виданих ними та банками позичок домогосподарствам становила 3,2 %. Відповідна частка споживчих кредитів була 2,9%, а для іпотечного кредитування 1,3%. Частка депозитів фізичних осіб складала близько 1,5%.

Таким чином, на рівні узагальнених показників картина виглядає досить непогано. Крім того, збільшення сектора КС в кількісному вимірі означає, що цей сектор потрібно враховувати при аналізі фінансового сектора України.

2.2 Структурні проблеми

Хоча загальна ситуація виглядає сприятливою, існують суттєві проблеми, які важко виявити з аналізу сукупних показників. КС страждають від серйозних структурних проблем. Нижче ми зосередимо увагу на трьох головних темах, а саме на проблемі платоспроможності, відсутності системи страхування або гарантування депозитів і гострої розбіжності між заявленими цілями системи кредитної кооперації й поточних напрямів діяльності КС.

(і) Проблеми платоспроможності

Для українських КС проблема платоспроможності стоїть досить гостро. Порушення регуляторних вимог з боку КС є досить поширеними. На 1 липня 2006 р. 14% КС порушували норматив короткострокової ліквідності, а 23 % були збитковими, і, таким чином, не дотримувались нормативу прибутковості. 84% КС не виконували вимогу щодо накопичення резервного капіталу у розмірі 15% активів, хоча, на нашу думку але, ця вимога є надмірною.

Розвинені системи кредитної кооперації, особливо в країнах Західної Європи, основані на ефективній багаторівневій системі нагляду та контролю для забезпечення платоспроможності. Як наслідок, випадки банкрутства кредитних спілок або кооперативних банків трапляються досить рідко в країнах Західної Європи.

В Україні ми спостерігаємо іншу ситуацію, в якій слабкий державний й саморегулівний нагляд, а також неефективні засоби внутрішнього контролю не дозволяють застосовувати весь спектр заходів для забезпечення платоспроможності. Державний нагляд стикається з досить серйозними ресурсними обмеженнями і тому переважно зосереджений на безвиїзних перевірках та аналізі фінансових показників. Бюджетні видатки на фінансування Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг (ДФП), яка наглядає за діяльністю більшості небанківських фінансових установ, зокрема кредитних спілок, пенсійних фондів, страхових та інших фінансових компаній, заплановано в розмірі 15,6 млн. грн. на 2006 р. Таким чином, регулятор має досить широкі повноваження, але обмежені можливості для їх здійснення.

ДФП більш чи менш успішно використовує ряд інструментів для регулювання КС. Один з найбільш активно використовуваних є призупинення або скасування ліцензії КС на надання кредитів за рахунок зовнішніх коштів або на залучення депозитів від членів КС, що обмежує джерела ресурсів КС до пайових внесків або інших вливань власного капіталу. Такий захід дозволяє ДФП обмежувати діяльність неплатоспроможних або нестійких КС, але дієвим зусиллям по подальшій реструктуризації або ліквідації КС перешкоджає недосконалість законодавства і недостатність ресурсів. Наприклад, один з найефективніших регуляторних заходів, а саме відсторонення керівництва і введення тимчасової адміністрації, використовувався щодо КС тільки один раз через відсутність практичного досвіду. На даний момент лише три людини мають ліцензії тимчасового адміністратора КС.

Нагляд за КС на державному рівні, як правило, доповнюється саморегулюванням, що здійснюється асоціаціями КС. Такі асоціації можуть збирати й обробляти дані, поширювати інформацію та розробляти рекомендації; у деяких випадках вони можуть здійснювати обмежені заходи по виправленню виявлених недоліків. В Україні все ще виробляються варіанти запровадження саморегулювання, зокрема проводилось попереднє дослідження саморегулювання, і було розроблено порядок делегування окремих повноважень ДФП саморегулівній організації[2]. Але реалізація цих ініціатив стикається з істотними затримками, які можна частково пояснити існуванням двох конкуруючих асоціацій КС.

Нарешті, внутрішній контроль не працює належним чином. Внутрішній нагляд, що проводиться спостережною радою, є ненадійним. Крім того, звичайний контроль за керівництвом КС їхніми членами рідко має місце. Багато "членів" очевидно навіть не усвідомлюють, що вони є членами КС; різниця між пайовими внесками і депозитами не зовсім зрозуміла для більшості членів. Крім того, щоб стати членом, люди повинні зробити незначний внесок, наприклад в розмірі 1 грн. Отже, члени не відчувають суттєвих зобов'язань при вступі до КС. Нарешті, члени можуть вилучити їхні пайові внески у будь-який час без попередження. Як наслідок, капітал має частково короткострокову природу, схожу до поточних рахунків.

(ii) Відсутність безпеки для вкладників

Сьогодні значну кількість КС можна розглядати як проблемні , що робить пайові внески і депозити членів ризикованими. Незважаючи на це, немає загальнонаціональної схеми гарантування депозитів та не існує стабілізаційного фонду, що обслуговував би всі КС. Деякі КС страхують свої депозити індивідуально. Одночасно, НАКСУ, асоціація КС, що об'єднує приблизно третину КС в Україні, має стабілізаційний фонд. Але капітал, накопичений стабілізаційним фондом, досить малий, а відповідні принципи для інвестування цього капіталу відсутні. Є також повідомлення, що за підтримки ДФП може бути створено спеціалізовану страхову компанію для страхування депозитів. Тим не менш, питання гарантування вкладів залишається відкритим, і поки що депозити членів КС залишаються під великим ризиком.

(iii) Неправильний вибір пріоритетів

В більшості країн кредитні спілки зазвичай обслуговують членів з обмеженим доступом до традиційного кредитування і надають значну частину кредитів сільському населенню та

[2] Див. Положення про делегування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України окремих повноважень одній із всеукраїнських асоціацій кредитних спілок (затверджене розпорядженням ДФП № 6280 від 3.10.2006).

малому бізнесу. Тому КС є корисним інструментом для досягнення важливих економічних та соціальних цілей, а саме сприяння:

- регіональному розвитку;

- розвитку малих і середніх підприємств;

- скороченню бідності;

- сільському розвитку.

Кредитні спілки зазвичай частково звільняються від строгих регуляторних вимог і ретельних процедур нагляду, що застосовуються до традиційних кредитних установ. Таке сприятливе ставлення відповідає ролі КС в досягненні вищезгаданих цілей. Однак українські КС головним чином орієнтуються на задоволення споживчого попиту міських жителів. На 1 липня 2006 р. частка сільських позичок у портфелі виданих позик КС складала лише 3%, частка комерційних позичок (позичок приватним підприємствам, що належать членам) складала 14%, а частка споживчих позичок була 49%. Крім того, членами КС можуть стати лише фізичні особи, і КС у законодавчому порядку дозволено надавати позички лише безпосередньо своїм членам або приватним підприємствам і фермам своїх членів і заборонено здійснювати позики іншим формам малого бізнесу. Крім того, необхідно зважати на те, що нещодавнє зростання КС у значній мірі був викликаний зростанням декількох десятків КС, що афілійовані з банками або орієнтовані на споживче кредитування. Однак, без переконливих причин, що виправдовували б застосування спеціального регуляторного режиму до КС, такий підхід призведе лише до нерівної конкуренції між комерційними банками та КС. Ряд пов'язаних з банками КС працюють як кредитні та/або депозитні брокери, що передають кошти в та з банків. Такі "пов'язані" КС[3] у кращому випадку працюють як посередники, а у гіршому - допомагають банкам уникати належного нагляду за їх діяльністю.

3. Черговість заходів: стабільність проти зростання

З огляду на описані вище серйозні структурні проблеми нещодавнє зростання КС навряд чи потрібно розглядати як зміну на краще. По-перше, це зростання могло збільшити кількість вкладників і/або членів, чиї внески у небезпеці. По-друге, воно не допомогло збільшити позички малим і середнім підприємствам та сільським господарствам. По-третє, це зростання не зробило значного внеску до залучення коштів від сільських громад. Крім того, це зростання можна частково пояснити використанням прогалин у регулюванні і нечесною конкуренцією між КС і комерційними банками. Отже, подальше зростання сектора в короткостроковій перспективі не повинне ставитися за мету політиками і регуляторами.

Замість цього, урядовцы та регулятори повинні зосереджувати свої зусилля на відновленні стабільності у секторі КС. Під стабільністю ми маємо на увазі, зокрема, кращу платоспроможність КС, що включає ліквідацію неплатоспроможних КС (консолідацію ринку) та кращий захист вкладників КС. Як тільки стабільність буде відновлено, урядова політика може бути доповнена заходами, спрямованими на зростання. Але сприяння зростанню нестійкого сектора є безперспективними. Це лише збільшить масштаб проблем і ризиків.

4. Плани уряду щодо структурної реформи: опис і оцінка

Довгострокові плани уряду щодо реформи кредитних спілок в значній мірі викладено в затвердженій Кабінетом Міністрів Концепції розвитку системи кредитної кооперації (далі Концепція)[4]. Однак більшість із запланованих заходів повинні бути прийняті Верховною Радою. Державний регулятор підтримує Концепцію і просуває передбачені в ній заходи. Крім Концепції останнім часом обговорювались декілька інших пропозицій щодо реформи, які можуть бути подані на розгляд Верховній Раді. Загалом можна розділити пропозиції на дві широкі групи: заходи досягнення стабільності та заходи сприяння зростанню.

[3] Регулятор визначив 12 таких "пов'язаних" КС з ринковою часткою 15% (Джерело: газета "Бізнес", 14.08.2006).
[4] Розпорядження Кабінету Міністрів України №321-р від 7.07.2006.

4.1 Заходи для стабільності

Більшість заходів в Концепції спрямовані на досягнення стабільності в секторі. Серед них можна назвати:

(i) Використання саморегулівних механізмів для нагляду;

(ii) Диференціювання нагляду й регуляторних вимог залежно від рівня ризику;

(iii) Ефективне використання тимчасової адміністрації для реструктуризації нестійких кредитних спілок;

(iv) Дозвіл дрібному бізнесу і сільським господарствам ставати членами КС.

(i) ДФП схвалив положення, яким детально визначено вимоги й процес отримання статусу саморегулівної організації українськими асоціаціями КС. Така організація може отримати повноваження щодо вироблення та впровадження правил поведінки для КС, провадження сертифікації професійної кваліфікації керівництва і фахівців КС, збору, узагальнення і попереднього аналізу фінансової звітності КС. Відповідно до положення жодна з існуючих асоціацій не відповідає вимогам саморегулівної організації. Щоб отримати можливість претендувати на такий статус, вони повинні збільшити кількість своїх членів. Однак можна очікувати успішне створення саморегулівних організацій у найближчому майбутньому, оскільки асоціації можуть привабити більше нових членів, враховуючи перспективу саморегулювання.

(ii) Оскільки є більш ніж 700 КС, і їх розміри відрізняються в тисячі разів як по кількості членів, так і по розміру активів, однаковий нагляд для всіх КС видається ненадійним. Поки що було оприлюднено проект розпорядження, що передбачає поділ КС на три групи: КС з високим рівнем ризику, КС з середнім ризиком і КС з низьким рівнем ризику - залежно від розміру активів, наявності відокремлених підрозділів, спектру фінансових послуг і концентрації ризиків. КС з високим рівнем ризику визначені як КС з активами більшими ніж 10 млн. грн. або з відділеннями більш ніж в одній області або з концентрованим ризиками. До КС із низьким рівнем ризику належать ті, що мають активи менші ніж 0,5 млн. грн. і використовують лише власний капітал для видачі кредитів[5]. Серед інших запланованих у цьому напрямі змін[6] можна виділити вироблення диференційованих регуляторних вимог і системи раннього попередження, щоб визначити неминучі зміни у групі КС з високим ризиком.

(iii) Можливість реального використання тимчасової адміністрації показує перший і поки єдиний приклад тимчасової адміністрації в КС[7]. Хоча були повідомлення про можливість більшої кількості тимчасових адміністрацій КС, жодної адміністрації не було запроваджено.[8] Подальше використання тимчасових адміністрацій навіть в одиничних випадках буде дуже важливим, оскільки це може сприяти постійному використанню цього регуляторного інструмента.

(iv) В Концепції також передбачено законодавчі зміни, які дозволять КС надавати фінансові послуги новим категоріям клієнтів, зокрема малому бізнесу та фермам[9]. Цей захід може допомогти певному зростанню КС, але більш важливим є те, що він сприятиме покращенню структури членів КС відповідно до економічних та соціальних цілей, які намагаються досягти традиційні КС. Як наслідок, цей захід міг би розвинути кооперативну "культуру" і в такий спосіб збільшити стабільність.

Крім Концепції є також декілька інших пропозицій і планів, які б поліпшили стабільність сектора.

---

[5] Проект розпорядження ДФП "Про затвердження Порядку віднесення кредитної спілки до групи режимів регулювання" від 23.10.2006.

[6] Розпорядження ДФП № 6044 "Про затвердження Плану заходів по запровадженню ступінчастої диференціації регуляторних вимог до кредитних спілок" від 27.07.2006

[7] Розпорядження ДФП № 6243 "Про призначення тимчасової адміністрації кредитної спілки "Надія"" від 19.09.2006.

[8] Інтерв'ю А. Оленчика газеті Комерсант-Україна 27.07.2006

[9] Як ми згадували раніше, КС вже можуть надавати позички приватним підприємствам і сільським господарствам, що належать членам КС.

(v) Одна важлива пропозиція полягає в тому, щоб збільшити мінімальний внесок для вступу до КС. Як зазначено вище, зараз внесок для вступу в КС є незначним. Така ситуація перешкоджає розвитку справжнього кооперативного духу. Без сумніву, запропоноване збільшення допоможе покращити членську структуру і призведе до більшої стабільності в секторі.

(vi) Ще одна пропозиція стосується вилучення пайових внесків членами. Щоб забезпечити більш довгостроковий характер капіталу КС, необхідно запровадити вимогу завчасного попередження для вилучення капіталу, наприклад за один рік. Ця вимога також допомогла б чіткішому розмежуванню капіталу і депозитів для членів КС, які часто є погано поінформованими.

(vii) Серед інших планів є створення спільної українсько-польської компанії страхування депозитів, що страхуватиме депозити КС, ризики ліквідності та платоспроможності КС.[10] Польським засновником буде виступати страхова компанія, заснована кредитними спілками з метою надання їм послуг із страхуванню депозитів та інших видів страхування. План також передбачає поступову передачу контролю над новозасноваою компанією до українських КС. Очікувалось, що страхова компанія почне свою діяльність до кінця 2006 р., проте незрозуміло, чи цей план буде просуватись далі.

Як ми можемо бачити, ДФП і уряд вже передбачили належні заходи для поліпшення платоспроможності КС і безпеки депозитів. Таким чином, регулятор і уряд визначили стабільність сектору як головний пріоритет для реформ.

4.2 Заходи для зростання

Концепція також передбачає три заходи, спрямовані на сприяння зростанню кредитних спілок.

(i) КС можуть отримати дозвіл надавати ширший набір фінансових послуг, включаючи платежі за товари й послуги і факторинг. Цей захід поліпшить конкурентоспроможність КС порівняно з комерційними банками, що, в свою чергу, сприятиме зростанню КС.

(ii) Також передбачається зменшити обмеження на інвестиції КС і дозволити КС вкладати капітал в усі типи іпотечних і державних цінних паперів. Такий захід також дозволить КС працювати більше як банки й отримати додаткові конкурентні переваги.

(iii) Концепція також передбачає дозвіл КС приймати депозити й видавати кредити в іноземній валюті. Цей захід зробить КС більш привабливими для потенційних клієнтів, що бажають заощаджувати або позичати в іноземній валюті, і може стати передумовою подальшого швидкого зростання.

Крім цих заходів, передбачених у Концепції, обговорювались також інші пропозиції, зокрема які стосувались розширення обсягу фінансових послуг дозволених КС. Серед найважливіших видів послуг, що називались під час обговорення, можна назвати банківські перекази, ведення зарплатних і пенсійних рахунків, та випуск кредитних карток.

Отже, ДФП та уряд мають на меті не тільки досягнення стабільності, як було показано в пункті 4.1, але також і сприяння зростанню. Коротше кажучи, влада намагається переслідувати дві мети одночасно: стабільність і зростання.

5. Висновки і політичні рекомендації

Частка КС в Україні не дуже велика, але достатня для того, щоб призвести до проблем у фінансовому секторі. Не слід забувати, що КС залучили депозити приблизно від 90 000 людей. Таким чином, будь-хто, зацікавлений стабільністю фінансового сектора України, повинен також аналізувати сектор КС. Як послідовники, так і супротивники кредитної кооперації та кредитних спілок в Україні повинні поставитись до цього сектора серйозно й сприяти його реформуванню

[10] Про такі наміри спільно заявили директор Департаменту нагляду за кредитними союзами, А. Оленчик, і президент товариства взаємного страхування і товариства страхування життя кооперативних ощадно-кредитних кас, Г. Бучинський.

В цілому, ми підтримуємо плани ДФП і уряду ("Концепцію") щодо реформи системи кредитних спілок. Але, на нашу думку, вирішальним є встановлення чітких пріоритетів щодо визначених цілей стабільності та зростання. Таке рішення є необхідним, оскільки деякі заходи сприяння зростанню шкодять стабільності і навпаки (конкуруючі цілі). З нашої точки зору, беззаперечний пріоритет потрібно надати меті стабільності . Отже, ми радимо уряду і ДФП додати елемент черговості до своїх планів. На першому етапі потрібно запровадити всі ті заходи, які дозволять збільшити стабільність кредитних спілок (заходи стабільності). Як тільки ці заходи вплинуть позитивно на ситуацію, і стабільність сектора вже не буде під загрозою, необхідно буде розпочинати другий етап, під час якого будуть запроваджені заходи для заохочення зростання в секторі (заходи зростання).

Щоб підсилити реформи орієнтовані на стабільність, ми також рекомендуємо створити установу на рівні сектора кредитних спілок з подвійною функцією. Ця установа повинна проводити нагляд за окремими кредитними спілками. Це поліпшило б платоспроможність сектора й запровадило б важливий елемент справжньої кредитної кооперації, а саме саморегулювання. Та ж сама установа повинна також управляти фондом страхування депозитів в кредитних спілках. За умови правильного формування, такий фонд міг би поліпшити захист вкладників. Окрім цього, відповідальність за управління фондом створює для установи сильні стимули до ретельної перевірки і ефективного контролю кредитних спілок. Слабкий контроль означав би більш високі вимоги щодо виплат зі страхового фонду, що послабить установу. Таким чином, об’єднання цих двох функцій забезпечить правильні стимули і створить надійну систему саморегулювання.

Автори: Рікардо Джуччі і Віталій Кравчук
Рецензент: Вероніка Мовчан

Київ, грудень 2006 року